

K'ya telefonla, meselesiyle ilgili gelecek pazar günü küçük bir sorgulama yapılacağı bildirilmişti. Bu sorgulamaların her hafta olmasa da bundan böyle düzenli bir biçimde sık sık tekrarlanacağı konusunda uyarılmıştı. Bir yandan davanın çabuk sonuçlandırılması herkesin yararınaydı, öte yandan sorgulamaların her açıdan özenle yapılması, gelgelelim bunlara bağlı çabalardan dolayı asla aşırı uzun sürmemesi zorunluydu. Bu nedenle, çözüm olarak birbirini kısa aralıklarla izleyen ama kısa olan sorgulamalar tercih edilmişti. Pazarın soruşturma günü olarak seçilmesi, K'nın işyerindeki görevini aksatmamak içindi. K'nın bunu kabul edeceği varsayılmıştı ancak başka bir tarih isteyecek olursa kendisine olanaklar dahilinde kolaylık gösterilecekti. Sorgulamalar örneğin geceleri de yapılabilirdi, ne var ki K. o zaman yeterince zinde olmazdı. Kısacası, K. karşı çıkmadığı takdirde sorgulama pazar günü yapılacaktı. K'nın sorgulamalarda hazır bulunması elbette zorunluydu, bunu kendisine hatırlatmak zaten gerekmiyordu. K'ya gelmesi istenen binanın numarası bildirildi; bina, sapa bir kenar mahallenin, K'nın daha önce hiç uğramadığı bir sokağındaydı.

K. bu haberi aldığı anda cevap vermeden telefonu kapatmıştı; pazar günü bildirilen yere gitmeye hemen karar vermişti, kesinlikle gerekliydi, dava başlamıştı, K. direnmeli ve bu ilk sorgulama aynı zamanda son sorgulama olmalıydı. K düşünceli düşünceli telefonun başında dururken, arkasında müdür yardımcısının sesini duydu, adam telefon etmek istiyordu ama K. önünde engeldi. "Haberler kötü mü?" diye müdür yardımcısı öylesine sordu, niyeti bir şey öğrenmek değil, K'yı telefonun başından uzaklaştırmaktı. K., "Hayır, hayır," diyerek kenara çekildi ama oradan uzaklaşmadı. Müdür yardımcısı ahizeyi kaldırdı ve hattın bağlanmasını beklerken, "Bir şey sorabilir miyim, Bay K.?" dedi. "Acaba pazar sabahı teknemde düzenleyeceğim partiye katılma mutluluğunu bana bahşeder misiniz? Epey kalabalık olacak ve gelenler arasında mutlaka tanıdıklarınız da bulunacaktır. Savcı Hasterer de aralarında olacak. Gelmek ister miydiniz? Gelin lütfen!" K., müdür yardımcısının sözlerini dikkatle dinlemeye çalıştı. Söylenenler onun için önemliydi çünkü

hiçbir zaman arasının iyi olmadığı müdür yardımcısının bu daveti, onun tarafından barışma girişimi anlamına geliyor ve K'nın bankada ne kadar önemli bir konuma yükseldiğini, dostluğunu ya da hiç değilse tarafsızlığını bankanın ikinci adamının ne kadar önemsediyini gösteriyordu. Bu davet, hattın bağlanmasını beklediği sırada ahize üzerinden yapılmış olsa da müdür yardımcısından gelen bir küçük düşürmeydi. Gelgelelim K., bu küçük düşürülmeye bir yenisini daha ekleyerek şöyle dedi: "Çok teşekkür ederim! Ama pazar günü ne yazık ki vaktim yok çünkü başka bir yükümlülüğüm var." "Yazık," dedi müdür yardımcısı ve o sırada bağlantısı sağlanan telefon görüşmesini yapmak üzere döndü. Görüşmenin uzun sürmesine rağmen K., kafasının karışıklığı yüzünden konuşma boyunca telefonun yanından ayrılmadı. Müdür yardımcısı telefonu kapattıktan sonra K. irkildi, gereksiz yere orada durduğu için özür dilemek istercesine, "Bana az önce bir telefon geldi," dedi, "bir yere gitmem istendi ancak saat belirtmeyi unuttular." "O hâlde siz bir kez daha sorun," dedi müdür yardımcısı. "O kadar önemli değil," dedi K., böylece az önceki zaten yetersiz olan mazeretini daha da zayıflatmıştı. Müdür yardımcısı oradan ayrılırken başka şeylerden de söz etti, K. ise bunları yanıtlamak için kendini zorladı ama asıl, pazar sabahı saat dokuzda gitmenin en iyisi olacağını düşünüyordu çünkü iş günlerinde o saatte bütün mahkemeler çalışmaya başlıyordu.

Pazar günü hava kapalıydı, K. çok yorgundu çünkü müdavimlere ayrılmış masalardan birinde yapılan bir kutlama nedeniyle gecenin geç saatlerine kadar meyhanede kalmıştı, az kalsın uyanamayacaktı. Düşünmeye ve hafta boyunca kafasında geliştirdiği çeşitli planları toparlamaya vakit bulamadan hızla giyindi ve kahvaltı bile yapmadan kendisine bildirilen kenar mahalleye koştu. Çevresine bakınacak az zamanı olsa da kendi davasına karışmış olan üç banka memuruyla, Rabensteiner, Kullych ve Kaminer'le tuhaf bir rastlantı sonucu karşılaştı. İlk ikisi K'nın yolunu keserek önünden tramvayla geçtiler; Kaminer ise bir kahvehanenin terasına oturmuştu, K. önünden geçerken merakla korkuluklardan sarktı. Herhalde hepsi arka-

sından bakıyor ve amirlerinin koşturmasına şaşırıyordu; K'yı taşıt kullanmaktan alıkoyan bir tür meydan okuma olmuştu, meselesiyle ilgili çok küçük bile olsa dışarıdan gelecek her türlü yardım ona itici geliyordu, ayrıca kimseyi rahatsız etmek istemiyor ve çok gerekli olmadan konusunu başkalarına açmamayı planlıyordu, son olarak da aşırı dakiklik göstererek gülünç duruma düşmek istemiyordu. Ancak şimdi gideceği yere hiç değilse saat dokuzda varabilmek için koşuyordu, oysa orada olması için belirli bir saat bile verilmemişti.

Binayı daha uzaktan, gözünün önüne tam olarak getiremediği bir işareten ya da girişteki farklı hareketlilikten tanıyacağını sanmıştı. Ne var ki binanın bulunması gereken ve K'nın girişinde bir an durduğu Julius Strasse'nin iki yanında neredeyse tamamen tek tip binalar, yoksul insanların oturduğu yüksek ve boz rengi apartmanlar diziliydi. Bu pazar sabahında hemen hemen bütün pencerelerde insanlar vardı, gömleklerinin kollarını sıvamış adamlar pencereye yaslanmış sigara içiyor ya da küçük çocuklarını dikkatle ve şefkatle pencereden baktırıyordu. Diğer pencerelerden yatak çarşafı sarkıtılmıştı; bunların üzerinde kimi zaman darmadağın saçlarıyla bir kadın başı gözükp kayboluyordu. İnsanlar sokağın iki yanından birbirlerine seslenip şakalaşıyorlardı, bu seslenişlerden biri K'yı kahkahayla güldürdü. Uzun cadde boyunca düzenli aralıklarla, cadde seviyesinin altında kalan ve birkaç basamak inilerek ulaşılabilen çeşitli gıda ürünlerinin satıldığı küçük dükkânlar vardı. Kadınlar buralara girip çıkıyor ya da basamaklarda durup çene çalıyordu. Başını kaldırmış, mallarını yukarıdakilere öven ve K gibi dikkatsiz bir seyyar manav, K'yı az kalsın el arabasıyla yere devirecekti. Kentin seçkin semtlerinde artık kullanılmayan emektar bir gramfon o sırada kulakları sağır edercesine çalmaya başladı.

K. sokağa daldı, sanki zamanı bolmuş ya da sorgu yargıcı onu pencerelerden birinden görüp geldiğini anlamış gibi adımlarını yavaşlattı. Saat dokuzu biraz geçmişti. Bina epeyce uzaktaydı, alışılmadık derecede uzun bir cephesi vardı, özellikle ana giriş kapısı yüksek ve genişti. Anlaşılan bu kapı, şimdi hepsi kilitli olup büyük avluyu çevreleyen, çeşitli mal depolarına ait yük araçları için tasarlanmıştı;